

Výrobce a opravář / výrobkyně a opravářka čalouněného nábytku klasickou technologií (kód: 33-055-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
Týká se povolání: Čalouník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Volba materiálů pro výrobu čalounění klasickou technologií	3
Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie	3
Výběr náradí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění	3
Tvorba nářezových a stříhových plánů pro čalounění nebo dekorace	3
Stříhání a řezání čalounických materiálů	3
Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného klasickou technologií	3
Zhotovování čalounění nábytku klasickou technologií	3
Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění klasickou technologií	3
Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů	3
Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství	3
Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Volba materiálů pro výrobu čalounění klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst výkresovou dokumentaci čalouněného nábytku	Praktické předvedení
b) Zvolit hlavní materiály nosné a pružic s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
c) Zvolit hlavní materiály tvarovací a kypřicí přírodního původu s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
d) Zvolit hlavní materiály izolační a začišťovací pro jednotlivé vrstvy čalounění a začištění s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
e) Zvolit pomocné materiály včetně zdobných prvků s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
f) Zvolit potahový materiál s ohledem na jeho použití	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypočítat podle výšky osoby a délky chodidla délku jednodílné matrace, stanovit šířku matrace a tuto matraci naskicovat	Praktické předvedení
b) Stanovit a naskicovat výšku, sklony a rozměry sedadla a opěradla židle k jídelnímu stolu bez područek, u židle s područkami výšku a sklon područek	Praktické předvedení
c) Stanovit a naskicovat rozměry taburetu	Praktické předvedení
d) Stanovit, popsat a naskicovat rozměry sedadla, opěradla, područek, boční hlavové opěrky odpočivného křesla „ušák“ a určit výšky ve vzájemných poměrech	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit a naskicovat šířku a hloubku sedadel pohovek - dvoumístné, třímístné	Praktické předvedení
f) Stanovit rozměry a naskicovat detail područky odpočivného křesla s plaketkou	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výběr náradí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat pomocné náradí, nástroje a měřidla pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií	Praktické předvedení
b) Vybrat stroje pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií	Praktické předvedení
c) Zvolit balicí zařízení podle způsobu balení a druhu balicího materiálu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba nářezových a stříhových plánů pro čalounění nebo dekorace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypracovat nářezový plán na tvarovací materiály	Praktické předvedení
b) Vypracovat stříhový plán na kypřicí materiály	Praktické předvedení
c) Vypracovat stříhový plán na potahové textilie	Praktické předvedení
d) Vypracovat stříhový plán na technické textilie	Praktické předvedení
e) Vypracovat stříhový plán na usně	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stříhání a řezání čalounických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit šablony, dělit potahovou textilií ručním stříháním	Praktické předvedení
b) Vytvořit šablony, dělit useň ručně stříháním nebo řezáním	Praktické předvedení
c) Dělit ručním stříháním podle stříhového plánu technické textilie	Praktické předvedení
d) Ručně nastříhat nebo nařezat tvarované dílce lepenky pro zhotovované nebo opravované čalounění	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit rozvolňovací stroj a strojově rozvolnit provazce africké trávy, žíní, kokosových a dalších rostlinných vláken	Praktické předvedení
b) Ručně rozvolnit slisovaná přírodní vlákna	Praktické předvedení
c) Vhodně nastavit průmyslový šicí stroj s vázaným stehem a strojově ušít jednotlivé části potahů a technických textilií	Praktické předvedení
d) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování čalounění nábytku klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Před čalouněním zkontrolovat kostru výrobku, obalit do ochranných obalů nechalouněné části výrobku	Praktické předvedení
b) Vybrat podle výkresové dokumentace nástroje a nářadí pro čalounění křesla s tlačnými pružinami	Praktické předvedení
c) Zvolit popruhy, vybrat způsob popruhování a provést popruhování sedadla	Praktické předvedení
d) Zvolit pružiny, zhotovit hlavní a vedlejší vazbu, zhotovit a dokončit pružící vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení
e) Zvolit tvarovací materiály, zhotovit a dokončit tvarovací vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení
f) Zvolit kypřicí materiály, zhotovit a dokončit kypřicí vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení
g) Zvolit způsob čalounění opěradla včetně boční hlavové opěrky a područek, zhotovit základ, tvar, kypření	Praktické předvedení
h) Zvolit způsob potahování a potahový materiál, potáhnout výrobek a dokončit potah zdobením a začištěním	Praktické předvedení
i) Zhotovit čalounění rámu sedadla bez pružin s tvárnici od základu až do bílého plátna	Praktické předvedení
j) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Opavy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést demontáž jednotlivých částí čalounění s ohledem na předpokládanou úroveň oprav a zhotovit fotodokumentaci celé demontáže	Praktické předvedení
b) Zkontrolovat a posoudit stav kostry čalouněného výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozhodnout o způsobu a provedení oprav kostry a rekonstrukce čalounění	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Připravit kostru, provést drobné opravy a úpravy kostry pro nové čalounění	Praktické předvedení
e) Zvolit hlavní a vedlejší materiály včetně spojovacích a zdobných	Praktické předvedení
f) Provést rekonstrukci čalounění od základu až po potah	Praktické předvedení
g) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby a zásady provádění kontroly v celém procesu výroby a skladování čalounických výrobků a materiálů	Písemné a ústní ověření
b) Zkontrolovat kvalitu hotových výrobků	Praktické předvedení
c) Popsat zásady označování výrobků nebo čalounických materiálů podle platných právních předpisů	Písemné a ústní ověření
d) Popsat způsoby balení výrobků, polotovarů, materiálů podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a dopravy	Písemné a ústní ověření
e) Popsat zásady manipulace a skladování výrobků a materiálů v procesu čalounické výroby	Písemné a ústní ověření
f) Popsat zásady expedice a přepravy výrobků a materiálů vzhledem k použitému přepravnímu prostředku	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekorativství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat do formuláře technické údaje v čalounické výrobě a dekorativství	Praktické předvedení
b) Vypočítat potřebné údaje při respektování ergonomických zásad	Praktické předvedení
c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby, odpadu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Nakládání s odpady v čalounictví a dekorativství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování přírodních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřících materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
e) Vyjmenovat i jiné než přímé materiálové odpady včetně likvidace použitých nožů a nástrojů	Písemné a ústní ověření
f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku a navrhnout jejich recyklaci a likvidaci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce uchazeč zhotoví:

- čalounění odpočivného křesla "ušák" s tlačnými pružinami - očalouní sedadlo a další odborné kompetence předvede na připravených dílcích/modelech
- opravu, rekonstrukci čalounění sedáku čalouněné židle bez pružin, se základem s tvárnici nebo dvojím hranováním

Autorizovaná osoba si pro zkoušku připraví kvalitní dílce a vzorky čalouněného nábytku, na kterých uchazeč předvede všechny odborné kompetence a dovednosti požadované při čalounění klasickou technologií. V případě, že je zhotovován nebo opravován výrobek, který některé z požadovaných kompetencí a dovedností neobsahuje, je třeba, aby uchazeč na vzorcích materiálů předvedl ruční šití a prošívání, vázání pružin hlavní a vedlejší vazbou a další dovednosti, které jsou v profesní kvalifikaci obsaženy.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření "Písemné a ústní ověření" bude písemné ověřování probíhat formou odpovědí uchazeče na úkoly a zadání vyplývající z příslušných kritérií hodnocení vypracovaných na PC nebo na označené listy papíru, ústním ověřením se rozumí stručné slovní doplnění písemně zpracovaných úkolů a zadání.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření "Praktické předvedení a ústní ověření" se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Při ověřování splnění úkolů založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě práce, vzhledu a funkčnosti zhotoveného výrobku, k znalosti čalounických materiálů a znalosti údržby čalouněných výrobků. Měření materiálů a polotovarů musí být v souladu s platnými normami.

Na zkoušku si účastník donese vlastní pracovní oděv a obuv.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *čalouník* a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání *čalouník*.
- d) Vysokoškolské vzdělání technického zaměření a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti čalounické výroby.
- e) Profesionální kvalifikace 33-055-H Výrobce a opravář / výrobkyně a opravářka čalouněného nábytku klasickou technologií a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby a oprav čalouněného nábytku.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici čalounickou dílnu odpovídající velikosti s rozvodem el. energie a stlačeného vzduchu s platnými revizemi, osvětlením, splňující normy BOZP a PO a minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Technologické postupy, nákresy a výkresy pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií
- Tabulka celkových a dílčích rozměrů osob
- ČSN 91 0015 Čalouněný nábytek - Základní ustanovení a související normy a zákony, ve znění pozdějších předpisů
- Kostra odpočivného křesla "ušák"
- Dílce/modely určené k očalounění
- Čalouněná židle klasickou technologií bez pružin k opravě - rekonstrukci čalounění sedáku
- Materiály hlavní pro klasickou výrobu čalounění
- Materiály pomocné pro klasickou výrobu čalounění včetně spojovacích a zdobných prvků
- Základní vybavení pro pokládání a dělení potahových materiálů, technických textilií, čalounické lepenky, střihačský pracovní stůl dostatečné velikosti, nůžky různých velikostí, dělicí nože, knejpy
- Vybavení k nanášení lepidel na opravu kostry a čalounických lepidel používaných v klasické výrobě čalounění
- Rozvolňovací stroj, průmyslový šicí stroj jednojehlový s vázaným stehem, strojové jehly (min. 10 ks k šicímu a šitému materiálu)
- Technické vybavení k balení výrobků
- Pružiny tlačné jedno nebo dvoukuželové s různým průměrem závěrných závitů, různé měkkosti, rozdílné výšky, s různým počtem závitů
- Přírodní a kypřicí materiály (africká tráva, žíně a pryžokokos v provazcích, lisované vlákenné přírodní materiály, ovčí vlna a vata v tabulích, bavlna pojená v návěnech)
- Čalounická lepenka
- Juta řídká (řídké plátno), juta hustá (husté plátno)
- Mul, molino, damašek
- Stuhý, prýmký, třapce, lemovky
- Tkané nepružné textilní popruhy šířky 40 až 60 mm
- Pomocné materiály, vázací, prošívací, vtaňové a další motouzy, strojové a ruční šicí a vyšívací nitě, různé druhy a různé tloušťky a barvy (min. 5 typů)
- Ruční jehly rovné jednohrotové a dvouhrotové v délce 15–40 cm (2 ks od velikosti)
- Ruční jehly obloukové číslo 3–8 (2 ks od velikosti)
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení stříhů, stříhových plánů, výrobu šablon a dílců z čalounické lepenky
- Svěrky, ztužidla, pilník, brusný papír, špalík
- Měřidla pevná, svinovací, posuvná, kružidlo, úhelníky různých velikostí, kreslicí pomůcky včetně rýsovacích potřeb
- Špendlíky krejčovské, špendlíky čalounické
- Krejčovské křídly různých barev
- Napínač popruhů
- Čalounické kladívko
- Sekáče, průbojníky
- Čalounické hřebíčky a hřebíky různých velikostí a provedení včetně hřebíků se zdobnou hlavou
- Vytahovač hřebíků a průmyslových spojovačů (kozí nožka)
- Vypichovače
- Štípací kleště a kleště na drát, kleště ploché
- Patentovaný drát na úpravy pružinových koster
- Stříhací technika a pracovní pomůcky (stříhací stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké, ruční elektrický řezací stroj s kotoučovým nožem)
- Nástroje a nářadí na demontáž čalouněného výrobku k opravě, úpravu a drobnou opravu dřevěné kostry: šroubováky různých druhů a velikostí, vrtáky, dláta, pilník, brusný papír různých jemností, špalík pod brusný papír, palička, kleště, kladivo, lepidlo na dřevo, nanášecí zařízení lepidla na dřevo
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení stříhu a šablon, včetně nožů a nůžek
- Váha
- Koš na rozvolněný tvarovací a kypřicí materiál (min. 5 ks)
- Potřeby na čištění výrobku a udržování čistoty na pracovišti
- Balicí materiály

- •Obaly na odpadní materiály při opravách
- •PC nebo tablet
- •Fotoaparát
- •Ochranné pracovní prostředky podle požadavků BOZP
- •Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům

Pro splnění kritérií hodnocení realizovaných formou písemného ověření je třeba zajistit odpovídající prostor a potřebné vybavení.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro konání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 30 až 36 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Písemné a ústní ověřování je součástí ověřování kritérií hodnocení a celkově činí 60 minut z času vlastní zkoušky.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Cech čalouníků a dekoratérů, z. s.

RENODESIGN s. r. o., Černá Hora

ČALOUNICTVÍ Bednář, Jamné nad Orlicí

Střední škola stavebních řemesel - Brno-Bosonohy, příspěvková organizace